

Samodzielność u dzieci na etapie edukacji wczesnoszkolnej to znacznie więcej niż samodzielne ubieranie się i umiejętność wiązania butów!☺

To nie tylko zdolność wykonywania zadań, ale także zdolność podejmowania decyzji, myślenia krytycznego, radzenia sobie z emocjami, czy też rozwiązywania konfliktów i problemów bez nadmiernego wsparcia dorosłych. Stanowi ona istotny element w rozwoju dziecka, kształtując nie tylko jego umiejętności, niezależność, ale także poczucie własnej wartości. Jest to umiejętność rozwijająca się stopniowo wraz z wiekiem i doświadczeniem dziecka. Proces ten, wymaga wsparcia, cierpliwości i zrozumienia ze strony rodziców, opiekunów i nauczycieli, ponieważ odgrywają oni kluczową rolę w rozwijaniu samodzielności u dzieci. Wymaga to jednak delikatnej równowagi między dawaniem wolności, a udzielaniem wsparcia, co z pewnością nie jest łatwe.

Oto kilka wskazówek jak rodzice i opiekunowie mogą wspierać rozwój tej ważnej umiejętności u dzieci?

1. Daj dziecku odpowiedzialność: Pozwól dziecku podejmować proste decyzje i wykonywać zadania samoistnie, takie jak ubieranie się, sprzątanie własnego pokoju czy wybór posiłków.

2. Bądź cierpliwy☺: Samodzielność rozwija się stopniowo, dlatego ważne jest, aby być cierpliwym i wspierać dziecko w jego wysiłkach, nawet jeśli początkowo nie wszystko idzie zgodnie z planem.

3. Ucz planowania i organizacji: Pomóż dziecku planować swoje obowiązki i czas, ucząc je, jak tworzyć listy zadań i priorytetów.

4. Oferuj wsparcie, ale nie nadmierne. Nie wyręczaj!: Bądź obecny, aby udzielić wsparcia i pomocy, ale unikaj nadmiernego interweniowania. Pozwól dziecku samemu próbować rozwiązać problemy.

5. Buduj poczucie własnej wartości: Pochwalaj wysiłki dziecka i doceniaj jego postępy, nawet jeśli są one małe. Wsparcie emocjonalne jest kluczowe dla budowania pewności siebie i motywacji do dalszego rozwoju.

A jak konkretnie to zrobić? Oto kilka propozycji działań wspierających samodzielność:

- **Zadawaj proste obowiązki domowe.** Rodzice/opiekunowie mogą przypisywać swoim dzieciom proste codzienne obowiązki, takie jak sprzątanie swojego pokoju, układanie zabawek, zmywanie naczyń po posiłkach czy pomoc w przygotowywaniu prostych posiłków. Wykonywanie tych zadań uczy dzieci odpowiedzialności i dbałości o otoczenie.
- **Wspólnie podejmujcie decyzje:** zachęcanie dzieci do uczestnictwa w podejmowaniu decyzji dotyczących rodzinnych planów i aktywności może być bardzo budujące. Pozwól dziecku wybierać między dwoma opcjami na obiad, decydować o planach na weekend czy angażować się w organizację rodzinnych wydarzeń. To pomaga dzieciom poczuć się ważne i szanowane.
- **Pozwól włączać się w uczestnictwo w zarządzaniu finansami:** W miarę możliwości, rodzice mogą wprowadzić dzieci w świat finansów, ucząc je zarządzania kieszonkowym lub oszczędzania na określone cele. Dzieci mogą prowadzić proste budżety dla swoich wydatków, decydować o wydawaniu swoich pieniędzy i doświadczać konsekwencji finansowych swoich wyborów.

- **Rozwijaj umiejętności organizacyjne:** Pomaganie dzieciom w organizowaniu swojego czasu, planowaniu zadań domowych i działań pozalekcyjnych oraz tworzeniu harmonogramów może być bardzo pomocne. Ustalanie rutynowych planów na każdy dzień, a także wyznaczanie priorytetów pomaga dzieciom nauczyć się zarządzania czasem i zadaniami.
- **Stwarzaj możliwości eksploracji i samodzielnej nauki:** Zachęcaj dziecko do samodzielnego badania i eksplorowania świata poprzez czytanie, odkrywanie nowych zainteresowań, eksperymentowanie w kuchni czy próbowanie różnych aktywności. Wsparcie rodziców może pomóc dziecku w rozwijaniu pasji i zdobywaniu nowych umiejętności.
- **Daj wolności w podejmowaniu decyzji:** W miarę jak dziecko dorasta, ważne jest, aby dawać mu coraz większą wolność w podejmowaniu decyzji. Rodzice mogą zachęcać do wyrażania swoich opinii, respektować ich wybory i wspierać w podejmowaniu odpowiedzialnych decyzji, jednocześnie udzielając niezbędnego wsparcia i porad.

Wspieranie samodzielności w edukacji wczesnoszkolnej jest kluczowym elementem, który pomaga dzieciom rozwijać umiejętności niezbędne do sukcesu w szkole i życiu. Wspieranie samodzielności w edukacji wczesnoszkolnej nie tylko pomaga dzieciom rozwijać niezbędne umiejętności, ale także przygotowuje je do aktywnego uczestnictwa w procesie uczenia się przez całe życie, jest kluczowe dla rozwijania u nich poczucia własnej wartości, umiejętności życiowych i niezależności. Dlatego też warto poświęcać czas i uwagę na rozwój samodzielności u naszych najmłodszych.

Pamiętaj! Samodzielne dziecko to odpowiedzialny i kompetentny dorosły!

Przygotowała: Elżbieta Grajek – nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej

Bibliografia:

<https://wsip.pl/blog/jak-uczyc-dziecko-samodzielnosci/>

<https://publikacje.edu.pl/jak-rozwijac-samodzielosc-dziecka-etapy-i-metody>

<https://sp47.bialystok.pl/2019/09/11/rozwijanie-samodzielnosci-dziecka/>